



**ABVV**  
*Samen sterk*

**Eindeloopbaan:  
je rechten**

# ***Eindeloopbaan: je rechten***

**Bedragen**

Alle bedragen zijn van toepassing op moment van publicatie (oktober 2017) en uitgedrukt in euro.

**Vrouwen-Mannen**

Alle verwijzingen naar personen of functies (bijv. werknemer) hebben vanzelfsprekend betrekking op zowel mannen als vrouwen.

**NL-FR**

Cette brochure est également disponible en français. [www.fgtb.be](http://www.fgtb.be)

# Inhoudstafel

	<b>Voorwoord</b>	<b>5</b>
■ 1.	<b>Oudere werkloze</b>	<b>6</b>
	1.1 Oudere werkloze zonder anciënniteitstoelage	6
	1.2 Oudere werkloze met anciënniteitstoelage	8
■ 2.	<b>Werkloosheid met bedrijfstoelage</b>	<b>10</b>
■ 3.	<b>Tijdskrediet - landingsbaan</b>	<b>14</b>
■ 4.	<b>Pensioen</b>	<b>16</b>



# Voorwoord

In deze beknopte brochure maken we je wegwijs in je rechten op het einde van je loopbaan. We geven een overzicht van verschillende situaties.

- Waarop heb je recht als oudere werkloze? Hoeveel bedraagt je uitkering? Heb je recht op een anciënniteitstoeslag?
- Wanneer kan werkloosheid met bedrijfstoeslag, het vroegere brugpensioen, toegepast worden? Wat zijn de voorwaarden op vlak van leeftijd en anciënniteit? Wanneer kan je dan met pensioen?
- Hoe kan je als oudere werknemer minder werken met tijdskrediet? Wat zijn de spelregels bij een zogenaamde landingsbaan?
- Wanneer kan je met pensioen of verhoogd pensioen?

De wetgeving ter zake is ingewikkeld. Om deze brochure overzichtelijk te houden, beperken we ons tot de basisregels.

Heb je nog vragen of wil je meer informatie, doe dan beroep op je vakbond. Contactgegevens en openingsuren van kantoren vind je op: [www.abvv.be/contact](http://www.abvv.be/contact)

**Robert VERTENUEIL**  
algemeen secretaris

**Rudy DE LEEUW**  
voorzitter

# **1 Oudere werkloze**

## **1.1 Oudere werkloze zonder anciënniteitstoelage**

Werkloosheidsuitkeringen zijn degressief. Dat wil zeggen dat het bedrag vermindert in de tijd om uiteindelijk te komen tot een forfait afhankelijk van het statuut.

We onderscheiden drie periodes. De eerste periode, dezelfde voor iedereen, begint op de eerste dag van de werkloosheid met uitkering tot en met de 12de maand. De tweede periode begint vanaf de 13de maand en varieert, vanaf de 15de maand, naargelang het beroepsverleden (een verlenging van twee maanden per gewerkt jaar). De derde periode volgt op de tweede, met name ofwel vanaf de 15de maand in geval van onvoldoende beroepsverleden; ofwel vanaf de 49ste maand in geval van een lang beroepsverleden.

## Werkloosheidsuitkeringen (bedragen in euro)

Periode	Samenwonende met gezinslast	Alleenstaande	Samenwonende
eerste 3 maanden	65% met loongrens van 2619,09 bruto voor uitkeringsaanvragen vanaf 1/9/2017 of max. 1702,48/maand	65% met loongrens op 2619,09 bruto voor uitkeringsaanvragen vanaf 1/9/2017 of max. 1702,48/maand	65% met loongrens van 2619,09 bruto voor uitkeringsaanvragen vanaf 1/9/2017 of max. 1702,48/maand
3 daaropvolgende maanden	60% met loongrens van 2619,09 bruto of max. 1571,44/mnd	60% met loongrens van 2619,09 bruto of max. 1571,44/mnd	60% met loongrens van 2619,09 bruto of max. 1571,44/mnd
6 daaropvolgende maanden	60% met loongrens van 2441,04 bruto of max. 1464,58/mnd	60% met loongrens van 2441,04 bruto of max. 1464,58/mnd	60% met loongrens van 2441,04 bruto of max. 1464,58/mnd
+12 maanden werkloosheid			
13de t.e.m. 14de maand	60% met loongrens van 2281,09 bruto of max. 1368,64/mnd	55% met loongrens van 2231,29 bruto of max. 1227,20/mnd	40% met loongrens van 2281,09 bruto of max. 912,34/mnd
15 tot 24 maanden werkloosheid in functie van loopbaan (2 maand bijkomend per gewerkt jaar)	60% met loongrens van 2281,09 bruto of max. 1368,64/mnd	55% met loongrens van 2231,29 bruto of max. 1227,20/mnd	40% met loongrens van 2281,09 bruto of max. 912,34/mnd
25 tot 30 maanden werkloosheid	max. 1335,88/mnd	max. 1184,04/mnd	max. 836,68/mnd
31 tot 36 maanden werkloosheid	max. 1302,86/mnd	max. 1140,88/mnd	max. 761,02/mnd min. 675,96/mnd Vanaf 31ste maand kan bedrag verhoogd worden als partner ook werkloos is en max. 912,34 bruto per maand krijgt. In dat geval wordt bedrag verhoogd tot min. 726,44/mnd
37 tot 42 maanden werkloosheid	max. 1270,10/mnd	max. 1097,98/mnd	max. 685,62/mnd
43 tot 48 maanden werkloosheid	max. 1246,44/mnd	max. 1054,82/mnd	max. 609,96/mnd
vanaf 49 maanden werkloosheid	max. 1246,44/maand Dit bedrag is ook het minimumbedrag dat steeds wordt toegekend na uitputting van het aantal maanden.	max. 1031,94/maand Dit bedrag is ook het minimumbedrag dat steeds wordt toegekend na uitputting van het aantal maanden.	max. 539,76/maand Dit bedrag is ook het min. dat steeds wordt toegekend na uitputting van het aantal maanden, tenzij partner ook werkloos is en max. 912,34 bruto per maand krijgt. In dat geval wordt bedrag verhoogd tot min. 726,44/maand.



## 1.2 Oudere werkloze met anciënniteitstoeslag

De anciënniteitstoeslag bestond voor werkloze 50-plussers met minstens 20 jaar loopbaan. De anciënniteitstoeslag werd op 1 januari 2015 afgeschaft voor nieuwe werklozen.

### **Uitzonderingen:**

- ▶ je genoot de toeslag in de loop van 2014;
- ▶ je werd uiterlijk op 30/6/2015 ontslagen in het kader van een collectief ontslag aangekondigd in de periode van 1/10/2012 tot en met 30/11/2014 en je was op de datum van ontslag 50 jaar of ouder met minstens 20 jaar loopbaan. Je krijgt de toeslag vanaf je 55<sup>ste</sup> na één jaar volledige werkloosheid;
- ▶ je werd ontslagen in het kader van een collectief ontslag aangekondigd na 30/11/2014 en bij de eerste uitkeringsaanvraag na het collectief ontslag was je 56 met minstens 20 jaar loopbaan. Je krijgt de toeslag na één jaar werkloosheid op voorwaarde dat je 58 bent (geldt voor 2017);
- ▶ je hebt
  - minstens 5 van de laatste 10 of 7 van de laatste 15 jaar gewerkt in een zwaar beroep (ploegen, nacht of onderbroken dienst) of
  - je hebt 20 jaar nachtarbeid gedaan of
  - je hebt gewerkt in de bouwsector en beschikt over een medisch attest of
  - je bewijst een lange loopbaan van 35 jaar.

Je krijgt de toeslag na één jaar werkloosheid op voorwaarde dat je een loopbaan van 20 jaar hebt, én dat je 58 jaar bent (geldt voor 2017; in 2018 wordt dit 60 jaar).

## Werkloosheidsuitkeringen (bedragen in euro)

Leeftijd	Samenwonende met gezinslast	Alleenstaande	Samenwonende
55-57	min. 1306,24/mnd; max. 1495/mnd	min. 1184,04/mnd; max. 1368,64/mnd	min. 965,38/mnd; max. 1140,62/mnd
58-64			min. 1061,06/mnd; max. 1254,50/mnd

## **2** **Werkloosheid met bedrijfstoeslag** *(SWT of vroegere brugpensioen)*

Wanneer een onderneming oudere werknemers ontslaat, is SWT (stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag, het vroegere brugpensioen) een betere optie dan gewone werkloosheid. De voorwaarden voor SWT werden verstrengd.

## Vanaf welke leeftijd heb je recht op SWT?

Leeftijd	Voorwaarden
<b>55</b>	Voor ondernemingen erkend in herstructurering of in moeilijkheden die erkenning aanvroegen vóór 1 november 2016 en waarvoor de periode van erkenning inging in 2017.
<b>56</b>	Voor ondernemingen erkend in herstructurering of in moeilijkheden in 2017-2018 voor zover een ondernemings-cao dit voorziet.
<b>58 in 2017</b>  <b>59 in 2018</b>	<p>Met:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 35 jaar loopbaan waarvan 5 in de voorbije 10 jaar, ofwel 7 in de voorbije 15 jaar in een zwaar beroep (d.w.z. arbeid in alternerende ploegen, onderbroken diensten, nachtarbeid)</li> <li>• 35 jaar loopbaan + ernstige lichamelijke problemen ten gevolge van beroepsarbeid (cao 114)</li> <li>• 33 jaar loopbaan met 20 jaar nachtwerk of</li> <li>• 33 jaar loopbaan waarvan 5 in de voorbije 10 jaar, ofwel 7 in de voorbije 15 jaar in een zwaar beroep (d.w.z. arbeid in alternerende ploegen, onderbroken diensten, nachtarbeid) of</li> <li>• 33 jaar loopbaan in de bouw + attest arbeidsgeneesheer</li> <li>• 40 jaar loopbaan</li> </ul>
<b>60</b>	<p><b>Overgangsvoorwaarden:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>■ <b>cao 17</b> ontslagen vóór 1/1/2015 + 60 jaar aan het einde van de arbeidsovereenkomst en ten laatste op 31/12/2016 (behalve als de wettelijke opzegtermijn na 31/12/2016 eindigt) 40 jaar beroepsverleden voor mannen; 33 jaar beroepsverleden voor vrouwen in 2015, 32 jaar in 2016, 33 in 2017, 34 in 2018,... <p>Vastklikken van rechten mogelijk indien de leeftijds- en loopbaanvoorwaarden bereikt zijn ten laatste op 31/12/2014. Bijvoorbeeld: vrouw van 60 jaar met 28 jaar beroepsverleden in 2014: zij kan in SWT treden in 2017 (wanneer de vereiste loopbaanduur 33 jaar bedraagt) aan de voorwaarden van 2014 (28 jaar loopbaan).</p> <li>■ Sector- of bedrijfs-cao die de leeftijd van 60 jaar voorziet voorwaarde dat de cao is neergelegd vóór 1/7/2015 en geldig tot max. 31/12/2017. Vastklikken mogelijk.</li> <li>■ Ontslag tijdens de looptijd van de cao: leeftijd van 60 jaar aan het einde van de arbeidsovereenkomst en vóór het aflopen van de cao 40 jaar beroepsverleden voor mannen; 33 jaar beroepsverleden voor vrouwen in 2017, 34 in 2018... ten laatste aan het einde van de arbeidsovereenkomst. Vastklikken van rechten mogelijk op voorwaarde dat de leeftijds- en loopbaanvoorwaarden bereikt zijn vóór het aflopen van de cao =&gt; ontslag mogelijk na afloop van cao</li> </li></ul>
<b>62</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• 40 jaar beroepsverleden voor mannen</li> <li>• 33 jaar beroepsverleden voor vrouwen in 2017, 34 in 2018,... tot 40 in 2024.</li> </ul>

## Wanneer bereik je de vereiste leeftijd?

Je moet de leeftijd bereiken ten laatste op het ogenblik dat de arbeidsovereenkomst afloopt:

- ofwel op de laatste dag van de opzegtermijn;
- ofwel op de dag waarop de overeenkomst wordt verbroken met betaling van een verbrekingsvergoeding.

EN je moet de leeftijd bereiken tijdens de geldigheidsduur van de cao<sup>1</sup> op basis waarvan het brugpensioen wordt genomen.

Dus:

- ▶ indien je opzegtermijn afloopt na de geldigheidsduur van de geldende cao, moet je de vereiste leeftijd bereikt hebben binnen de geldigheidsduur van deze cao;
- ▶ indien je opzegtermijn afloopt binnen de geldigheidsduur van de geldende cao, moet je de vereiste leeftijd bereikt hebben uiterlijk op het moment waarop de opzegtermijn afloopt;
- ▶ indien je arbeidsovereenkomst werd verbroken met betaling van een verbrekingsvergoeding, moet je de vereiste leeftijd bereikt hebben uiterlijk de dag waarop de arbeidsovereenkomst werd verbroken.

*Uitzondering voor brugpensioen in geval van erkenning van bedrijf in herstructurering of in moeilijkheden: opzegtermijnen moeten verstrijken tijdens de geldigheidsduur van de cao.*

*Uitzondering voor brugpensioen in kader van collectief ontslag: je moet de leeftijd hebben bereikt op het ogenblik waarop de intentie van een collectief ontslag wordt aangekondigd.*

## Wanneer bereik je de vereiste anciënniteit?

Op het einde van de overeenkomst, dus ofwel de laatste gepresteerde dag van de opzegtermijn ofwel de dag van het verbreken van de overeenkomst.

## Moet je beschikbaar blijven?

Als bruggepensioneerde ben je niet automatisch vrijgesteld van beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt. Informeer je dus bij het ABVV-kantoor in je buurt voor je brugpensioen aanvraagt!

<sup>1</sup>cao of collectieve arbeidsovereenkomst: geheel van afspraken over loon-en andere arbeidsvoorwaarden

## Wanneer ga je als bruggepensioneerde met pensioen?

De bruggepensioneerde is vandaag verplicht om op 65 jaar (en niet vroeger) met pensioen te gaan. Vanaf 2019 zal een bruggepensioneerde wellicht op vervroegd pensioen kunnen gaan. Dit is beslist maar nog niet gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

## Hoe telt je brugpensioen mee voor je pensioen?

In het algemeen stelsel (SWT op 62 jaar, of 60 in overgangsregelingen) en het stelsel lange loopbanen (in 2017: 58 jaar/40 jaar loopbaan, in 2018: 59 jaar/40 jaar loopbaan):

- indien ontslag vóór 20 oktober 2016: volledige gelijkstelling op basis van het laatste loon;
- indien ontslag vanaf 20 oktober 2016: gelijkstelling op basis van het minimumrecht (€23.841,73 op jaarbasis of €1987 op maandbasis).

Pensioenverlies in euro per jaar SWT

Maandelijks pensioenverlies in euro per opgenomen jaar SWT wanneer je voltijds werkt en je pensioen op basis van het minimumrecht in plaats van op je reëel loon berekend wordt	
Reëel bruto maandloon	Verlies op maandbasis
€2000	€4,4
€3000	€19,9
€4000	€34,2

Deze beperking geldt enkel voor werknemers voor wie het SWT is ingegaan in 2017 en voor wie het pensioenen aanvangt in 2019. Werknemers die al met brugpensioen of SWT waren vóór 2017 worden hier dus niet geïmagineerd.

Belangrijk om weten! Ook werknemers in een specifiek stelsel van SWT of brugpensioen (zwarte beroepen, herstructurering, onderneming in moeilijkheden en medisch brugpensioen) hebben nog recht op volledige pensioenrechten. Onderhandel dus bij voorkeur zo'n stelsel als het mogelijk is.

## **3 Tijdskrediet - landingsbaan**

Het systeem van tijdskrediet eindeloopbaan (of landingsbaan) staat oudere werknemers een arbeidsduurvermindering toe met 1/5de of 1/2de zonder beperking in de tijd (d.w.z. tot aan het (vervroegd) pensioen) en met een uitkering van de RVA. De regels hiervoor werden verstrengd door de regering-Michel en het systeem met uitkering is, behoudens uitzonderingen, enkel nog toegankelijk vanaf 60 jaar.

### **Landingsbaan 55 jaar**

Uitkeringen voor landingsbanen voor werknemers van 55 tot 60 jaar werden per 1 januari 2015 afgeschaft. Recht op onbetaalde vermindering van de loopbaan blijft (voorlopig) bestaan.

Voor de periode 2017-2018 werd een tweede kader-cao (nr 127) afgesloten om de leeftijd op 55 jaar te houden. Hierdoor is het recht gewaarborgd om vanaf 55 jaar, 1/5<sup>de</sup> of 1/2<sup>de</sup> tijdskrediet met uitkering op te nemen voor:

- zware beroepen (bouw, ploegen, nacht) of lange loopbanen (35 jaar) mits sector-cao;
- ondernemingen erkend als zijnde in herstructureringen of in moeilijkheden mits ondernemings-cao.

### **Landingsbaan 60 jaar**

De landingsbaan vanaf 60 jaar blijft mogelijk voor wie 25 jaar actieve loopbaan heeft en twee jaar anciënniteit bij dezelfde werkgever (of minder in overeenstemming met de werkgever).

Voorwaarden		Uitkering/maand	
		Samenwonende	Alleenstaande
4/5 <sup>de</sup>	Voltijds gewerkt hebben gedurende de afgelopen 24 maanden	€ 231,51 bruto	€ 279,38 bruto
		€ 150,49 netto	€ 181,6 netto of € 231,47 netto voor eenoudergezinnen
1/2 <sup>de</sup>	Minstens 3/4 <sup>de</sup> gewerkt hebben gedurende de laatste 24 maanden	€ 498,41 bruto	
		€ 323,97 netto	€ 412,94 netto

(bedragen in euro)

### Gelijkgestelde periodes

Voor het **tijdskrediet vanaf 55 jaar met uitkering** geldt een volledige gelijkstelling op basis van het voltijdse loon.

Dit is niet zo bij tijdskrediet eindeloopbaan op 55 jaar na 35 jaar loopbaan! Hier gebeurt de gelijkstelling op basis van het minimumrecht (soort minimumloon, 23.841,73 euro op jaarbasis op 1/6/2017) en niet op basis van het laatst verdiende loon.

Voor het **tijdskrediet vanaf de leeftijd van 60 jaar** worden de eerste 312 dagen (1 jaar) meegeteld alsof je voltijds bent blijven werken. De pensioenberekening gebeurt op basis van je loon. De dagen daarna worden voor je pensioen berekend op basis van het minimumrecht (soort minimumloon).

Concreet betekent dit dat wanneer je 1/5<sup>de</sup> onderbreekt, je pensioenrechten niet verminderen gedurende maximum vijf jaar (vijf jaar 1 dag minder werken per week is samengeteld 312 dagen). Onderbreek je halftijds, dan is er een volledige gelijkstelling de eerste twee jaar. De dagen tijdskrediet die je daarna nog opneemt, worden meegeteld op basis van het minimumrecht. Bij toepassing van het minimumrecht is het financieel verlies uiteraard groter naarmate je loon hoger is (hoe groter je loon, hoe groter je verlies) en de breuk van opname van tijdskrediet groter is (1/5<sup>de</sup> onderbreking heeft minder impact dan een halftijdse opname).



# 4 Pensioen

## Vervroegd pensioen

Het vervroegd pensioen is enkel mogelijk indien je een bepaald aantal loopbaan jaren kunt aantonen (met minstens 104 gewerkte of gelijkgestelde dagen).

Werkenden, werkzoekenden en invaliden mogen met vervroegd pensioen voor zover ze genoeg loopbaan jaren hebben.

SWT'ers (bruggepensioneerden) moeten tot 65 jaar wachten. Deze voorwaarde zou afgeschaft worden in de toekomst.

Jaar	Leeftijd	Loopbaan	Uitzonderingen
2017	62,5	41 jaar	60 jaar indien 43 jaar loopbaan 61 jaar indien 42 jaar loopbaan
2018	63	41 jaar	60 jaar indien 43 jaar loopbaan 61 jaar indien 42 jaar loopbaan
vanaf 2019	63	42 jaar	60 jaar indien 44 jaar loopbaan 61 jaar indien 43 jaar loopbaan

## Wettelijk rustpensioen

Hierop heb je altijd recht, ongeacht het aantal loopbaan jaren.

65 jaar	tot en met 2024
66 jaar	vanaf 2025
67 jaar	vanaf 2030



Voor meer info:

**ABVV**

Hoogstraat 42 | 1000 Brussel

Tel. +32 2 506 82 11 | Fax +32 2 506 82 29

info@abvv.be | www.abvv.be



vakbondABVV

Volledige of gedeeltelijke overname of reproductie van de tekst uit deze brochure mag alleen met duidelijke bronvermelding.

Verantwoordelijke uitgever: Rudy De Leeuw © oktober 2017

Cette brochure est également disponible en français

[www.fgtb.be](http://www.fgtb.be)

D/2017/1262/12